



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА  
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА  
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

---

**ЗАТВЕРДЖЕНО**  
Рішення методичної ради  
університету  
29 серпня 2024 року,  
протокол №1 .

Перша проректорка, голова  
методичної ради університету,  
кандидатка наук з державного  
управління, доцентка

\_\_\_\_\_ Ірина КОВТУН

29 серпня 2024 року

м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ**  
**з навчальної дисципліни**  
**«МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»**  
для підготовки на першому освітньому рівні  
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра  
за спеціальністю 081 Право  
галузі знань 08 Право  
за заочною формою навчання

**Розробники навчально-методичних матеріалів:**

***Викладачі дисципліни:***

Доцент кафедри міжнародного та європейського права, кандидат юридичних наук,  
доцент

\_\_\_\_\_ Світлана ЛОЗІНСЬКА

доцент кафедри міжнародного та європейського права, доктор філософії

\_\_\_\_\_ Алла КІРИК

27 серпня 2024 року

**СХВАЛЕНО**

Рішення кафедри міжнародного та європейського права  
27 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри, кандидатка юридичних  
наук, доцентка

\_\_27 серпня\_\_ 2024 року

\_\_\_\_\_ Світлана ЛОЗІНСЬКА

Декан юридичного факультету, кандидат  
юридичних наук

\_\_27 серпня\_\_ 2024 року

\_\_\_\_\_ Віктор ЗАХАРЧУК

---

Обліковий обсяг – 1,9 ум.др.арк.

## ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		4
1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни		4
1.2.	Лекції		4
1.3.	Семінарські заняття		7
1.4.	Самостійна робота студентів		10
1.5.	Підсумковий контроль		13
2.	Схема нарахування балів		15
3.	Рекомендовані джерела		17
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		20

# 1. Структура вивчення навчальної дисципліни

## 1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Поняття, природа, властивості міжнародного права	6	2	1	-	-	3	6	0,5	0,25	-	-	5
2.	Джерела міжнародного права	6	2	0,5	-	-	3	6	0,5	0,25	-	-	5
3.	Основні принципи міжнародного права	6	2	0,5	-	-	3	6	-	0,25	-	-	5
4.	Суб'єкти міжнародного права	7	2	0,5	-	-	3	7	1	0,25	-	-	5
5.	Визнання та правонаступництво у міжнародному праві	7	1	0,5	-	-	3	7	-	1	-	-	5
6.	Міжнародно-правова відповідальність	7	2	1	-	-	4	7	2	-	-	-	6
7.	Право міжнародних договорів	6	2	2	-	-	4	6	-	1	-	-	5
8.	Дипломатичне та консульське право	7	2	2	-	-	4	7	2	1	-	-	4
9.	Право міжнародних організацій	7	2	2	-	-	4	7	1	1	-	-	5
10.	Міжнародне право захисту прав і свобод людини. Міжнародно-правові питання громадянства	7	1	1	-	-	4	7	1	1	-	-	5
11.	Територія в міжнародному праві	7	2	1	-	-	4	7	-	-	-	-	6
12.	Міжнародне морське право	7	2	2	-	-	4	7	-	1	-	-	6
13.	Міжнародне право в період збройних конфліктів.	7	1	2	-	-	4	7	2	1	-	-	6
14.	Міжнародне повітряне та космічне право	6	1	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
15.	Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	6	1	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
16.	Співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю	6	1	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
	Усього годин:	105	26	20	-	-	59	105	10	8	-	-	87

## 1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	<b>Поняття, природа, властивості міжнародного права</b>	0,5
1.1.	Поняття, предмет, функції міжнародного права.	
1.2.	Співвідношення міжнародного права та національного права.	
1.3.	Поняття міжнародного права як науки.	
1.4.	Співвідношення міжнародного права та міжнародного приватного права.	
2.	<b>Джерела міжнародного права</b>	0,5
2.1.	Поняття джерела міжнародного права.	
2.2.	Міжнародний договір як джерело міжнародного права.	
2.3.	Міжнародний звичай.	
2.4.	Допоміжні джерела міжнародного права.	
2.5.	Система міжнародного права.	
2.6.	Загальна характеристика норм міжнародного права: поняття, структура, види.	
3.	<b>Основні принципи міжнародного права</b>	
3.1.	Поняття, функції, природа основних принципів міжнародного права.	
3.2.	Ознаки та класифікація основних принципів міжнародного права.	
3.3.	Ознаки та класифікація основних принципів міжнародного права.	
3.4.	Нормативний зміст основних принципів міжнародного права.	
4.	<b>Суб'єкти міжнародного права</b>	
4.1.	Поняття та ознаки, види суб'єктів міжнародного права.	
4.2.	Держави як основні суб'єкти міжнародного права.	
4.3.	Міжнародна правосуб'єктність народу, нації, які борються за створення незалежної держави.	
4.4.	Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.	
4.5.	Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень (квазідержав).	
4.6.	Проблема міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб.	
5.	<b>Визнання та правонаступництво у міжнародному праві</b>	1
5.1.	Поняття, види, способи визнання.	
5.2.	Визнання держав.	
5.3.	Визнання урядів.	
5.4.	Поняття правонаступництва.	
5.5.	Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів.	
5.6.	Правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів.	
6.	<b>Міжнародно-правова відповідальність</b>	2
6.1.	Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності.	
6.2.	Поняття, ознаки міжнародного правопорушення.	
6.3.	Класифікація міжнародних правопорушень.	
6.4.	Види та форми відповідальності.	
6.5.	Підстави звільнення від міжнародної відповідальності.	
6.6.	Міжнародно-правові санкції.	
7.	<b>Право міжнародних договорів</b>	

7.1.	Поняття міжнародного договору та права міжнародних договорів.	
7.2.	Класифікація міжнародних договорів.	
7.3.	Порядок і стадії укладення міжнародних договорів.	
7.4.	Дія та підстави припинення дії міжнародних договорів. Тлумачення міжнародних договорів.	
8.	<b>Дипломатичне та консульське право</b>	2
8.1.	Органи зовнішніх зносин держав та їх система.	
8.2.	Дипломатичне право.	
8.3.	Функції дипломатичних представництв.	
8.4.	Статус персоналу дипломатичного представництва.	
8.5.	Дипломатичні привілеї та імунітети.	
8.6.	Консульське право.	
9.	<b>Право міжнародних організацій</b>	1
9.1.	Поняття, ознаки та види міжнародних організацій.	
9.2.	ООН: історія створення, правовий статус.	
9.3.	Головні органи, порядок формування та засади діяльності.	
9.4.	Види регіональних міжнародних організацій: Рада Європи, ОБСЄ,	
9.5.	НАТО, СНД.	
9.6.	Правові засади діяльності регіональних організацій та їх керівні органи.	
10.	<b>Міжнародне право захисту прав і свобод людини. Міжнародно-правові питання громадянства</b>	
10.1.	Поняття міжнародного захисту прав людини.	
10.2.	Класифікація прав людини.	
10.3.	Міжнародні органи по захисту прав людини. Поняття та способи набуття громадянства.	
10.4.	Порядок набуття та втрата громадянства. Фізичні особи з особливим правовим статусом. Право притулку.	
11.	<b>Територія у міжнародному праві</b>	
11.1.	Поняття та види територій в міжнародному праві.	
11.2.	Поняття та склад державної території.	
11.3.	Правовий режим державних кордонів.	
11.4.	Міжнародна (недержавна) територія та без'ядерні зони.	
11.5.	Правовий режим Арктики та Антарктики.	
12.	<b>Міжнародне морське право</b>	
12.1.	Поняття, сфера дії та кодифікація міжнародного морського права.	
12.2.	Класифікація морських просторів.	
12.3.	Правовий режим внутрішніх морських вод.	
12.4.	Правовий режим територіального моря.	
12.5.	Води держав-архіпелагів (архіпелажні води).	
12.6.	Прилегла зона, виключна економічна зона та континентальний	
12.7.	шельф. Правовий режим відкритого моря та морського дна.	
13.	<b>Міжнародне право в період збройних конфліктів</b>	2
13.1.	Поняття і система права збройних конфліктів.	
13.2.	Види збройних конфліктів.	
13.3.	Початок війни та його правові наслідки.	
13.4.	Правовий статус учасників збройних конфліктів.	
13.5.	Засоби та методи ведення війни.	
13.6.	Основні інститути міжнародного гуманітарного права.	
14.	<b>Міжнародне повітряне та космічне право</b>	

14.1.	Поняття та джерела міжнародного повітряного права.	
14.2.	Правова регламентація міжнародних повітряних сполучень.	
14.3.	Міжнародне космічне право та його джерела.	
14.4.	Правовий режим космічного простору та небесних тіл.	
14.5.	Правовий статус космічних апаратів та їхніх екіпажів.	
<b>15.</b>	<b>Мирні засоби вирішення міжнародних спорів</b>	
15.1.	Поняття міжнародного спору.	
15.2.	Способи вирішення міжнародних спорів.	
15.3.	Переговори, посередництво та добрі послуги.	
15.4.	Міжнародна процедура з примирення.	
15.5.	Міжнародний арбітраж (третейський суд).	
15.6.	Міжнародна судова процедура.	
15.7.	Вирішення спорів у міжнародних організаціях.	
<b>16.</b>	<b>Співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю.</b>	
16.1.	Міжнародно-правове забезпечення співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.	
16.2.	Основні форми міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.	
16.3.	Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол).	
16.4.	Правова допомога у кримінальних, цивільних справах.	
16.5.	Інститут екстрадиції у міжнародному праві та його застосування в Україні.	
	<b>Усього</b>	<b>10</b>

### **1.3. Семінарські заняття**

#### **Семінарське заняття 1**

#### **Тема 1. Поняття, основні юридичні властивості та джерела міжнародного права**

##### *Питання для усного опитування та дискусії*

- 1.1. Поняття, предмет та функції міжнародного права, як галузі права. Предмет міжнародно-правового регулювання.
- 1.2. Співвідношення міжнародного права та національного права.
- 1.3. Співвідношення міжнародного приватного та міжнародного публічного права.
- 1.4. Характеристика змісту загальних принципів міжнародного права.
- 1.5. Поняття системи та норм міжнародного права.
- 1.6. Міжнародний звичай як джерело міжнародного права.
- 1.7. Міжнародний договір як джерело міжнародного права.
- 1.8. Допоміжні джерела міжнародного права.
- 1.9. Поняття визнання та правонаступництва.

##### *Методичні рекомендації*

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** поняття міжнародного права; предмет міжнародного права; функції міжнародного права; предмет міжнародно-правового регулювання; співвідношення міжнародного права та національного права; співвідношення міжнародного права та міжнародного приватного права; етапи становлення та розвитку міжнародного публічного права; класичне міжнародне право; сучасне міжнародне право.

**З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:**

Міжнародне публічне право - це особлива система права, що складається з юридичних принципів і норм, які відображають узгоджені позиції суб'єктів та призначені для регулювання відносин між державами й іншими учасниками міжнародно-правових відносин.

Співвідношення міжнародного та національного (внутрішньодержавного) права. Теорії співвідношення. Спільні та відмінні риси за предметом та методом правового регулювання, суб'єктним складом, способом нормотворення та механізмом правового регулювання.

Періодизація історії міжнародного права:

1. передісторія міжнародного права (зі стародавніх часів до кінця Середніх віків);
2. класичне міжнародне право (від кінця Середніх віків до Статуту Ліги Націй);
3. перехід від класичного міжнародного права до сучасного (від Статуту Ліги Націй до Статуту ООН);
4. сучасне міжнародне право (право Статуту ООН).

Статут ООН визначив загальні цілі та принципи міжнародного права, що є провідними системоутворювальними чинниками.

Сучасне міжнародне право має низку особливостей, котрі відрізняють його як від класичного міжнародного права, так і від внутрішньодержавних правових систем.

Міжнародно-правове визнання держави - це односторонній правовий акт суб'єкта міжнародного права, яким констатується юридичний факт утворення нової держави та висловлюється намір вступити з новим суб'єктом міжнародного права у міжнародні правовідносини.

Міжнародно-правова практика напрацювала три форми визнання: *de jure*, *de facto* та *ad hoc*.

Визнання *de jure* - це повне, офіційне визнання, яке фіксує факт вступу в міжнародне співтовариство нового повноправного суб'єкта міжнародного права, тобто встановлення з ним у всій повноті дипломатичних, економічних, торгових, культурних та інших відносин.

Міжнародне правонаступництво держав - це перехід прав та обов'язків від держави-попередниці до держави-наступниці відповідно до норм міжнародного права.

## **Семінарське заняття 2.**

### **Тема 3. Право міжнародних договорів**

#### *Питання для усного опитування та дискусії*

- 3.1. Поняття, предмет, джерела та принципи права міжнародних договорів.
- 3.2. Поняття, форми та види міжнародних договорів.
- 3.3. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів.
- 3.4. Вступ договорів у силу та їх дія.
- 3.5. Опублікування, реєстрація та збереження міжнародних договорів.
- 3.6. Перегляд та недійсність міжнародних договорів.
- 3.7. Призупинення та припинення дії міжнародних договорів.

#### *Методичні рекомендації*

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** право міжнародних договорів; міжнародний договір; види міжнародних договорів; класифікація міжнародних договорів; структура міжнародних договорів; прийняття тексту договору; встановлення автентичності тексту договору; згода на обов'язковість договору; обмін документами, ратифікація, затвердження, приєднання; застереження до багатосторонніх міжнародних договорів; пролонгація договору; тлумачення договорів; способи тлумачення договорів; депозитарій; абсолютна недійсність міжнародного договору; відносна недійсність міжнародного договору; денонсація, скасування і анулювання міжнародних договорів.

**З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:**



Право міжнародних договорів - це галузь міжнародного права, сукупність правових норм, які регулюють відносини держав та інших суб'єктів міжнародного права з приводу укладення, дії, зміни і припинення міжнародного договору.

Міжнародний договір визначається як міжнародна угода, укладена між: державами в письмовій формі, що регулюється міжнародним правом, незалежно від того, міститься така угода в одному документі чи в двох або декількох пов'язаних між собою документах, а також: незалежно від її конкретної назви.

Угода - акт з конкретних питань взаємин держав, укладається з менш важливих питань, ніж договір.

Протокол - угода, що укладається з питань менш важливих, ніж договір, угода чи конвенція.

Укладення міжнародного договору - складний процес, більшість науковців виділяють три стадії: 1) прийняття тексту договору, 2) встановлення його автентичності, 3) згода на обов'язковість договору.

Ратифікація - форма вираження згоди на обов'язковість договору шляхом затвердження його вищим органом державної влади. Її порядок регулюється національним законодавством.

Договір починає діяти, тобто породжувати права і обов'язки - з моменту набуття ним юридичної чинності. Набуття чинності означає, що його положення стають юридично обов'язковими для учасників договору і порушення його положень тягне за собою міжнародно-правові наслідки.

Припинення дії міжнародного договору означає, що він втрачає свою обов'язкову силу у відносинах між його учасниками та перестає породжувати для них права й обов'язки.

Денонсація міжнародних договорів - одностороння відмова від договору з попередженням, що зроблено в порядку і в строки, які передбачені в умовах договору.

Тлумачення договору - це з'ясування справжнього змісту договору відповідно до втіленої в ньому позиції сторін.

### **Семінарське заняття 3.**

#### **Тема 4. Дипломатичне та консульське право**

##### *Питання для усного опитування та дискусії*

- 4.1. Поняття, система та джерела права зовнішніх зносин
- 4.2. Поняття, види та процедура створення дипломатичних представництв
- 4.3. Функції та організація діяльності дипломатичних представництв
- 4.4. Склад дипломатичного представництва. Дипломатична служба
- 4.5. Правовий статус консульських установ: види, функції та організація діяльності. Консульська служба.
- 4.6. Дипломатичні та консульські привілеї та імунітети
- 4.7. Правова регламентація діяльності почесних консулів

##### *Методичні рекомендації*

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** право зовнішніх зносин; структура і джерела права зовнішніх зносин; визначення дипломатичного права; дипломатичне представництво; посольства і місії; функції дипломатичних представництв; дипломатична пошта; глава дипломатичного представництва; акредитування; агреман; вірча грамота; комуляція; закінчення дипломатичної місії; дисмисл; персонал дипломатичного представництва; дипломатичний корпус; дуаен; поняття консульського права; джерела консульського права; персонал консульських установ; «консульська екзекватура»; дипломатичні привілеї та імунітети; консульські привілеї та імунітети; консульська валіза; почесні консули.

**З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:**

Право зовнішніх зносин - це система норм і принципів міжнародного права, що регулюють офіційні зв'язки і відносини між суб'єктами міжнародного права, які встановлюються і підтримуються відповідними органами зовнішніх зносин.

Органи зовнішніх зносин - це спеціальні органи на території країни та за її межами, що представляють державу в її офіційних відносинах з іншими державами та суб'єктами міжнародного права у сфері політичних, економічних, правових та інших зв'язків.

Дипломатичне право - сукупність міжнародно-правових норм, що визначає становище і діяльність дипломатичних представництв держав, акредитованих у країнах їхнього перебування.

Дипломатичне представництво - постійний зарубіжний орган зовнішніх зносин держав-контрагентів, за посередництвом якого вони підтримують взаємні дипломатичні відносини. Очолюється цей орган дипломатичним представником держави, що акредитує.

Глава представництва є єдиним офіційним представником акредитуючої держави, який представляє її інтереси у державі перебування. Він є найстаршою посадовою особою по відношенню всіх інших можливих представників акредитуючої держави.

Акредитування - процедура призначення та вступу на посаду глав дипломатичного представництва.

Агреман - запит зацікавленою державою згоди уряду запитуваної держави на призначення певної особи як глави дипломатичного представництва. В запиті йдуть всі біографічні дані цієї особи, щодо посади, кар'єри, сімейного стану.

Дипломатичний корпус - сукупність глав іноземних дипломатичних представництв, акредитованих в державі перебування. Основне завдання - участь в протокольно-церемоніальних заходах: вітання, інавгурація, жалоба.

Дипломатичні привілеї - особливі пільги та переваги, що надаються представництву та його персоналу в порівнянні з громадянами держави перебування.

Дипломатичні імунітети - вилучення представництва і його персоналу з під юрисдикції і примусових дій держави перебування.

Консульство - постійний державний орган зовнішніх зносин, який створюється в іншій державі на підставі відповідної угоди для виконання консульських функцій у певному окрузі.

Перед початком консульської місії консул повинен отримати документ - консульський патент, який направляється у державу перебування дипломатичним шляхом.

Консульські привілеї та імунітети - сукупність особливих пільг, переваг і преференцій, що надаються консульським установам та їх співробітникам відповідно до норм міжнародного права і законодавства країни перебування.

#### **Семінарське заняття 4.**

##### **Тема 7. Міжнародне морське право. Тема 8. Право збройних конфліктів.**

- 7.1. Історичні етапи становлення, поняття та предмет міжнародного морського права
- 7.2. Правовий режим внутрішніх та архіпелазьких вод
- 7.3. Територіальну море та прилегла зона
- 7.4. Поняття та правовий режим відкритого моря
- 7.5. Міжнародні протоки та канали
- 7.6. Правовий статус континентального шельфу та морського дна (Району)
- 7.7. Правовий режим виключної економічної зони
- 8.1. Поняття, система, джерела права збройних конфліктів
- 8.2. Початок війни та правові наслідки
- 8.3. Нейтралітет у війні
- 8.4. Учасники збройних конфліктів та їх правовий статус
- 8.5. Засоби і методи ведення війни. Особливості ведення морської війни
- 8.6. Правовий статус військовополонених, поранених, хворих, цивільного населення
- 8.7. Закінчення війни та правові наслідки

## *Методичні рекомендації*

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** міжнародне морське право; принципи міжнародного морського права; правова класифікація морських просторів; внутрішні морські води; закриті та відкриті морські порти; води держав-архіпелагів; територіальне море; інститут права мирного проходу; прилегла зона; відкрите море; міжнародно-правовий режим відкритого моря; свобода судноплавства; свобода рибальства; міжнародні протоки; особливий правовий режим чорноморських проток; міжнародні морські канали; континентальний шельф; правовий режим морського дна (Району); виключної економічної зони та її правовий режим; суверенні права прибережної держави у виключній економічній зоні.

**З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:**

Міжнародне морське право – галузь сучасного міжнародного права, сукупність принципів і норм, які регулюють режим морських просторів та діяльність суб'єктів міжнародного права щодо використання Світового океану, його дна, ресурсів та надр.

Стосовно території в міжнародному публічному праві застосовуються два поняття: «правовий статус», який визначає становище певної території щодо суверенітету будь-якої держави; «правовий режим», що становить систему юридичних норм і правил, покликаних регулювати діяльність та поведінку суб'єктів права на конкретній території. Обидва ці поняття тісно пов'язані між собою та перебувають у певній залежності одне від одного

Внутрішні води є частиною території прибережної держави, на які розповсюджується його суверенітет і юрисдикція в повному обсязі.

Закритими морськими портами є ті, до яких забороняється заходити будь-яким іноземним суднам. До таких портів, насамперед, належать військово-морські бази й інші порти, що мають значення для оборони та безпеки прибережної держави.

Архіпелазькі води – морський простір, який лежить між островами, належними до території держави, й обмежений із зовнішнього боку архіпелазькими вихідними лініями.

Територіальне море (або територіальні води) - це смуга морських прибережних вод шириною до 12-ти морських миль, яке прилягає до суходільної території держави чи її внутрішніх вод, входить до складу території держави та перебуває під її суверенітетом, що здійснюється через дотримання загальноновизнаних норм міжнародного права.

Прилегла зона – район відкритого моря, що прилягає до територіального моря прибережної держави, в якій ця держава здійснює контроль з метою забезпечити виконання митних, фіскальних, санітарних, імміграційних правил.

Відкрите море - це розташовані за межами територіального моря морські простори, на які не поширюється суверенітет жодної держави та які відкриті на засадах рівності для вільного користування всіма державами у встановлених міжнародним правом цілях.

Міжнародні морські канали - це штучні водні шляхи, що використовуються для міжнародного судноплавства.

Під континентальним шельфом потрібно розуміти морське дно, зокрема і його надра, що сягають від зовнішнього кордону територіального моря прибережної держави до встановлених міжнародним правом меж.

Виключна економічна зона - це район, розташований за межами територіального моря та той, що прилягає до нього, ширина якого не перевищує 200 миль.

Право збройних конфліктів або міжнародне гуманітарне право – система принципів і норм, які регулюють специфічні відносини між суб'єктами міжнародного права, що виникають під час збройних конфліктів.

Функції галузі: захисна – спрямована на захист різних категорій людей, які стали жертвами війни; обмежувальна (превентивна) – охоплює не тільки обмеження та заборону застосування певних засобів і методів війни, а й обмеження в часі та в просторі ведення воєнних дій.

Міжнародне право вимагає оголошення війни, яке може здійснюватися у наступних формах: шляхом звернення до власного народу; шляхом звернення до народу чи уряду держави-противника; шляхом звернення до світового співтовариства.

Воєнні дії завжди відбуваються на відповідних просторах, тому в міжнародному праві вирізняють такі поняття: «театр війни» – слід розуміти всю територію воюючих держав (суходільний, морський і повітряний простори над ними), на якій вони потенційно можуть вести воєнні дії; «театр воєнних дій» – це територія (сухопутні, повітряні, водні простори), на якій збройні сили воюючих держав-учасниць конфлікту фактично ведуть воєнні дії, на яких фактично ведуться військові дії.

Нейтралітет у війні - це особливий правовий статус держави, що не бере участі у війні й утримується від надання допомоги та сприяння воюючим сторонам.

До некомбатантів належить особовий склад, який правомірно перебуває в структурі збройних сил воюючої сторони та допомагає їй у досягненні успіху в бойових діях, але не бере безпосередньої участі в них. Це - медичний та інтендантський персонал, юристи, військові кореспонденти, духовенство та ін.

Військовий розвідник - це особа зі складу збройних сил воюючої сторони, що збирає чи намагається зібрати від імені цієї сторони інформацію на території, що контролюється стороною супротивника, і при цьому носить формений одяг своїх збройних сил і навмисно не вдається до таємних методів. Така особа не втрачає права на статус військовополоненого та з нею не можна поводитись як зі шпигуном.

Засоби ведення війни – зброя та інші засоби, які застосовують збройні сили у війні для нанесення шкоди і знищення супротивника.

Під військовим полонем слід розуміти обмеження свободи осіб, які брали участь у військових діях, з метою припинення їхньої подальшої участі в збройній боротьбі. Військовополонені перебувають під владою держави супротивника, а не окремих осіб або військових частин, які взяли їх у полон, і ця держава несе міжнародно-правову відповідальність за поводження з ними.

Припинення стану війни між державами, що воювали, має важливе значення, бо воно стабілізує посявоєнні відносини. Внаслідок припинення стану війни між державами встановлюються мирні взаємовідносини. Від припинення стану війни слід відрізнити припинення військових дій.

#### ***1.4. Самостійна робота студентів***

Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачена навчальним планом у формі виконання контрольної роботи. Завдання контрольної роботи обирається студентом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

##### ***1.4.1. Основні вимоги до написання контрольних робіт***

При виконанні контрольної роботи необхідно взяти до уваги, що це різновид завдання оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Зі свого боку, контрольна робота складається на основі декількох джерел і зіставляє різні точки зору з досліджуваного питання.

Контрольна робота незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності).

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні роботи. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с.8].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 3,0 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – до 15 сторінок формату А4.

#### *1.4.2. Теми контрольних робіт*

1. Міжнародне право у стародавні часи.
2. Значення Вестфальського договору 1648 р. та Гаазьких конференцій миру 1899-1907 рр. для становлення міжнародного права.
3. Міжнародно-правові відносини Київської Русі.
4. Міжнародно-договірна і дипломатична діяльність Козацької держави.
5. Роль праці Гуго Гроція «Про право війни та миру» для становлення науки міжнародного права.
6. Особливості розвитку науки міжнародного права у XIX- на початку XX ст. в Україні.
7. Стан розвитку сучасної науки міжнародного права в Україні.
8. Міжнародний договір як джерело міжнародного права.
9. Поняття, структура та загальна характеристика норм міжнародного права.
10. Поняття та механізм імплементації та адаптації норм міжнародного права.
11. Особливості та основні напрямки кодифікації міжнародного права.
12. Поняття, стадії та форми звичаєвої правотворчості.
13. Основні права та обов'язки держав у сучасних міжнародних відносинах.
14. Роль міжнародних організацій як суб'єктів міжнародного права у сучасному світі.
15. Особливості правосуб'єктності фізичних осіб.
16. правонаступництво щодо державної власності, державних архівів та державних боргів.
17. Особливості правонаступництва України щодо договорів, архівів та власності Радянського Союзу.
18. Характеристика видів та форм міжнародної відповідальності держав.
19. Особливості застосування санкцій до держав міжнародними організаціями.
20. Розмежування міжнародних злочинів та злочинів міжнародного характеру.
21. Сторони міжнародних договорів. Право на участь у міжнародних договорах.
22. Принципи реалізації положень міжнародного договору. Тлумачення міжнародних договорів.
23. Поняття, способи призупинення та припинення міжнародних договорів.
24. Україна та європейські регіональні організації: реальний стан та перспективи взаємовідносин.
25. Історичні передумови виникнення, розвитку та шляхи розв'язання проблем захисту прав людини у міжнародному праві.
26. Статус, повноваження та організація діяльності Європейського Суду з прав людини.
27. Міжнародно-правовий статус осіб без громадянства та осіб з подвійним громадянством.
28. Особливості міжнародно-правового регулювання статусу трудящих-мігрантів та членів їх сімей.
29. Первинні способи придбання державної території.
30. Договірні способи придбання державної території.
31. Історичні етапи становлення міжнародного морського права. Кодифікація міжнародного морського права.
32. Принципи міжнародного морського права.
33. Правовий режим вод заток та портів.
34. Міжнародно-правові заходи боротьби з піратством у відкритому морі.
35. Етапи розвитку міжнародного повітряного права.
36. Правовий статус Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО).
37. Правове регулювання міжнародних комерційних повітряних польотів.
38. Правовий режим повітряного простору України.
39. Поняття, склад авіаційного персоналу та екіпажу повітряного судна.
40. Правовий статус міжнародних організацій, що здійснюють космічну діяльність.
41. Принципи врятування космонавтів і повернення космонавтів та космічних об'єктів.
42. Особливості відповідальності у міжнародному космічному праві.

43. Характерні риси міжнародного гуманітарного права як галузі сучасного загального міжнародного права.
44. Принципи гуманізації як концентроване відображення завдань міжнародного права в умовах збройної боротьби в усіх її проявах.
45. Стан війни і доля дипломатичних і консульських відносин, договірних зв'язків.
46. Нейтральні держави і держави, що не воюють: права і обов'язки
47. . Поняття та зміст принципів міжнародного права
48. . Суб'єкти міжнародного права
49. . Поняття та види міжнародних злочинів. Юрисдикція міжнародного кримінального суду. Екстрадиція.
50. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів
51. Міжнародно-правові санкції: поняття, види, умови застосування.
52. Визнання та правонаступництво у міжнародному праві
53. Класифікація морських просторів
54. Дипломатичні привілеї та імунітети
55. Правовий статус штатних та почесних (нештатних) консулів
56. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів
57. Правосуб'єктність міжнародних організацій
58. Правові режими території в міжнародному праві
59. Міжнародно-правові питання громадянства
60. Регіональні системи захисту прав людини

## 1.5. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

### 1.5.1. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття, предмет, функції міжнародного права.
2. Співвідношення міжнародного права та національного права.
3. Поняття міжнародного права як науки.
4. Суб'єкти міжнародного права: поняття, види, загальна характеристика.
5. Співвідношення міжнародного публічного права та міжнародного приватного права.
6. Періодизація історії розвитку міжнародного права.
7. Міжнародне право у стародавні часи.
8. Класичне міжнародне право: поняття та основні інститути.
9. Основні ознаки сучасного міжнародного права.
10. Поняття, види джерел міжнародного права.
11. Міжнародний договір як джерело міжнародного права.
12. Міжнародний звичай.
13. Допоміжні джерела міжнародного права.
14. Система міжнародного права.
15. Загальна характеристика норм міжнародного права: поняття, структура, види.
16. Поняття, функції, природа основних принципів міжнародного права.
17. Ознаки та класифікація основних принципів міжнародного права.
18. Нормативний зміст основних принципів міжнародного права.
19. Роль принципів міжнародного права в регулюванні міжнародних відносин.
20. Поняття та ознаки, види суб'єктів міжнародного права.
21. Держави як основні суб'єкти міжнародного права.
22. Міжнародна правосуб'єктність народу, нації, які борються за створення незалежної держави.
23. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.
24. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень (квазідержав).
25. Проблема міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб.
26. Поняття, види, способи міжнародно-правового визнання.
27. Визнання держав.
28. Визнання урядів.
29. Поняття правонаступництва.
30. Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів.
31. Правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів.
32. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності.
33. Поняття, ознаки міжнародного правопорушення.
34. Класифікація міжнародних правопорушень.
35. Види та форми міжнародно-правової відповідальності.
36. Підстави звільнення від міжнародної відповідальності.
37. Міжнародно-правові санкції.
38. Поняття міжнародного договору та права міжнародних договорів.
39. Класифікація міжнародних договорів.
40. Форма, структура, мова та назва міжнародного договору.
41. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів.
42. Дія та підстави припинення дії міжнародних договорів.
43. Тлумачення міжнародних договорів.
44. Органи зовнішніх зносин держав та їх система.
45. Дипломатичне право: поняття, джерела. Дипломатична служба.
46. Порядок призначення на посаду дипломатичного представника (посла).

47. Функції дипломатичних представництв. Дипломатична пошта.
48. Статус персоналу дипломатичного представництва. Дипломатичні ранги.
49. Дипломатичні привілеї та імунітети.
50. Консульське право: поняття та джерела.
51. Класи консульських установ. Порядок призначення на посаду консула.
52. Штатні та почесні консули.
53. Функції консульських установ. Консульська служба в Україні.
54. Привілеї та імунітети консулів та консульських установ.
55. Поняття, ознаки та види міжнародних організацій.
56. ООН: історія створення, правовий статус, головні органи.
57. Спеціалізовані установи ООН.
58. Регіональні міжнародні організації.
59. Міжнародні організації у Європейському регіоні (РЄ, ОБСЄ, СНД).
60. Європейський Союз: юридична природа, керівні органи.
61. НАТО та Україна: взаємовідносини та перспективи співпраці.
62. Поняття міжнародного захисту прав людини.
63. Міжнародні стандарти прав людини. Класифікація прав людини.
64. Міжнародні органи по захисту прав людини.
65. Поняття та способи набуття громадянства.
66. Втрата громадянства.
67. Фізичні особи з особливим правовим статусом.
68. Правовий статус іноземців в Україні.
69. Право притулку.
70. Поняття та види територій в міжнародному праві.
71. Поняття та склад державної території.
72. Правовий режим державних кордонів.
73. Міжнародна (недержавна) територія та без'ядерні зони.
74. Демілітаризовані та нейтралізовані території.
75. Правовий режим Арктики та Антарктики.
76. Міжнародні та багатонаціональні ріки. Правовий режим Дунаю.
77. Встановлення державних кордонів.
78. Вирішення територіальних спорів.
79. Поняття, сфера дії та кодифікація міжнародного морського права.
80. Класифікація морських просторів.
81. Правовий режим внутрішніх морських вод.
82. Правовий режим територіального моря.
83. Води держав-архіпелагів (архіпелажні води).
84. Прилегла зона, виключна економічна зона та континентальний шельф.
85. Правовий режим відкритого моря та морського дна.
86. Правовий статус іноземних морських торгівельних суден та військових кораблів.
87. Поняття та джерела, принципи міжнародного повітряного права.
88. Правова регламентація міжнародних повітряних сполучень.
89. Міжнародне космічне право та його джерела.
90. Правовий режим космічного простору та небесних тіл.
91. Правовий статус космічних апаратів та їхніх екіпажів.
92. Відповідальність за діяльність у космосі.
93. Поняття і система права збройних конфліктів.
94. Міжнародне право та збройні конфлікти.
95. Початок війни та його правові наслідки.
96. Правовий статус учасників збройних конфліктів.
97. Засоби та методи ведення війни.
98. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю.
99. Засоби мирного вирішення міжнародних спорів.
100. Поняття права міжнародної безпеки. Миротворчі операції.

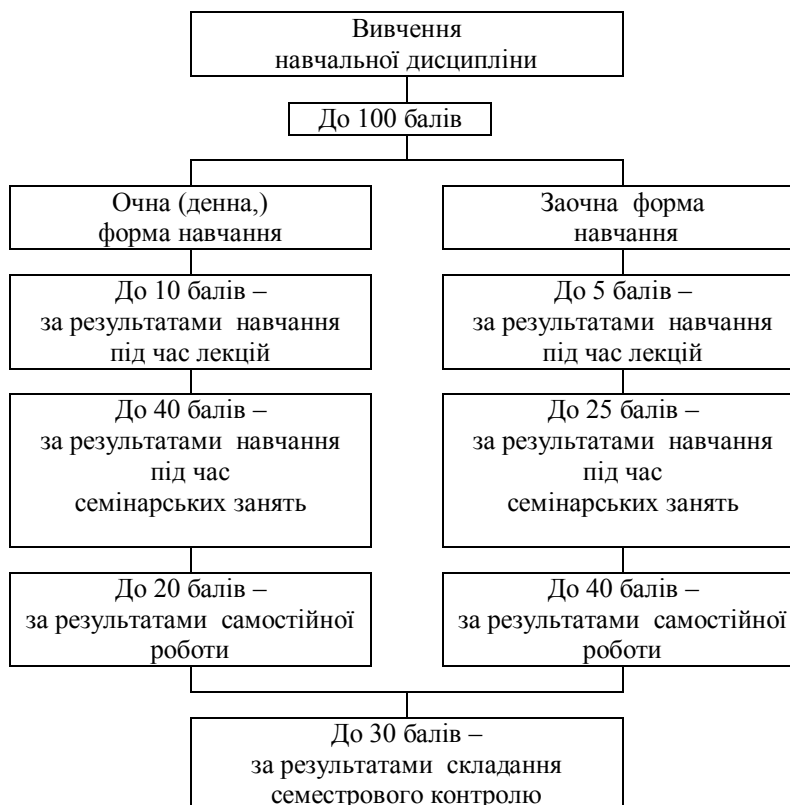


### 1.5.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Поняття та види територій в міжнародному праві.
2. Поняття, ознаки та види міжнародних організацій.
3. Початок війни та його правові наслідки.

## 2. Схема нарахування балів

2.1. Нархування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:



2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 5 лекційних занять за заочною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій				
			1.	2.	3.	4.	5.
1.	Заочна	5	1.0	2.0	3.0	4.0	5.0

2.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за контрольну роботу студентів наведено в наступній таблиці:

№ з/п	Рівень виконання контрольної роботи	Кількість балів
1.	Високий (творчий)	36,5-40
2.	Достатній (конструктивно-варіативний)	33-36
		29,5-32,5
3.	Середній (репродуктивний)	25,5-29
		24-25
4.	Низький (рецептивно-продуктивний)	14-23,5
		0-13,5

2.5 На семестровий контроль з кожної навчальної дисципліни відводиться 30 балів. Шкала визначення балів за результатами семестрового контролю подана у табл.

Шкала  
визначення балів за результатами семестрового контролю

Кількість балів за результатами семестрового контролю	Рівень знань студента	Критерії оцінювання
27 – 30	високий	Студент правильно, повно та аргументовано розкрив питання, продемонстрував вміння самостійно аналізувати теоретичний матеріал, правильно та аргументовано вирішив завдання практичного характеру, володіє термінологією і викладає матеріал чітко і логічно.
24,5 – 26,5	достатній	Студент достатньо повно розкрив суть питання, володіє термінологією, але назвав не всі риси, ознаки або види явища, процесу, інституту, теорії, категорії, проблеми, не до кінця розкрив зміст понять, допустив деякі неточності, які були виправлені ним при відповідях на додаткові питання і не вплинули на правильне розуміння змісту.
22,5 – 24		Студент у цілому розкрив суть питання, відповідає аргументовано і загалом правильно, володіє термінологією, але назвав не всі теорії, функції, риси явища, інституту, процесу, допустив декілька помилок, які не вплинули на їх правильне розуміння.
20,5 – 22	середній	Студент не до кінця розкрив основний зміст питання, деякі суттєві риси, явища, поняття. Проблеми розкрив частково, допустив певні помилки та неточності, які свідчать про його неповне розуміння сутності питання, в основному володіє термінологією.
18 – 20		Студент не до кінця розкрив зміст питання, не повністю визначив його істотні аспекти: риси, функції, види, форми тощо, допустив помилки принципового характеру, недостатньо володіє термінологією.
10,5 – 17,5	низький	Студент не достатньо розкрив зміст питання, не вміє його аналізувати і не може послідовно і логічно викласти, допустив суттєві помилки, не володіє термінологією.
0 – 10		Студент не розкрив зміст питання, не зумів його аналізувати і послідовно і логічно викласти, допустив хибні думки, не володіє термінологією.

Підсумовування балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здійснюється після складання семестрового контролю. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання набраних студентом балів з поточного та семестрового контролю, а також додаткових балів. Семестрова оцінка виставляється у відомості обліку успішності, індивідуальному навчальному плані та заліковій книжці студента, при чому вона не може перевищувати 100 балів.

2.6 У разі отримання за результатами вивчення навчальної дисципліни (поточного і підсумкового контролю) 34 або менше балів (оцінка F за шкалою ЄКТС) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну в наступному навчальному періоді. У разі отримання за результатами вивчення навчальної дисципліни (поточного і підсумкового контролю) 35-59 балів (оцінка FX за шкалою ЄКТС) студент має право повторно пройти підсумковий контроль двічі: перший раз – перескладання викладачеві, другий раз – перескладання комісії.

### 3. Рекомендовані джерела

#### 3.1. Основні джерела

1. Антипенко В. Ф., Тимченко Л. Д., Беглий О. В., Радзівілл О. А. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / під ред. В. Ф. Антипенка. Київ : НАУ, 2012. Т. 1. 420 с.
2. Антипенко В. Ф., Тимченко Л. Д., Беглий О. В., Радзівілл О. А. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / під ред. В. Ф. Антипенка. Київ : НАУ, 2012. Т. 2. 348 с.
3. Антонович М. М. Міжнародне право: навчальний посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 384 с.
4. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право: підручник. Київ : Фенікс; 2018. 762 с.
5. Батрименко В. І. Міжнародне право: навчальний посібник. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2012. 323 с.
6. Бевза Ю. П., Демчик Н. П., Мота А. Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях) : навч. посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с. [https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3249/1/mizhнародне\\_pravo\\_shemy\\_demchuk\\_elektronne\\_vydannja.pdf](https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3249/1/mizhнародне_pravo_shemy_demchuk_elektronne_vydannja.pdf)
7. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. Київ : Ліра-Ка, 2018. 408 с.
8. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 544 с. [http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/2835/1/2020%20Mizhнародне%20pravo\\_Pidruchnyk\\_A%20Voitsikhovskiy\\_2020.pdf](http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/2835/1/2020%20Mizhнародне%20pravo_Pidruchnyk_A%20Voitsikhovskiy_2020.pdf)
9. Гавриленко О. А., Сироїд Т. Л., Новікова Л. В. Історія міжнародного права: хрестоматія-практикум. Харків : Видавництво ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 676 с.
10. Гердеген М. Міжнародне право / пер. з нім. Київ : К.І.С., 2011. 516 с.
11. Мицик В. В., Буроменський М. В., Буткевич О. В. Міжнародне публічне право: підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків : Право. Т.1. Основи теорії. 2019. 416 с. <https://drive.google.com/file/d/1Gi6ENnKYGLeViMpsIFYKa7IC-aY-pCt/view>
12. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право: підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків : Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с. <https://drive.google.com/file/d/1qps5vejEghypJY85uuKNVvIHb0VG2d5D/view>
13. Перепьолкін С. М., Сироїд Т. Л., Філяніна Л. А. Міжнародне право: словник-довідник / під заг. ред. Т. Л. Сироїд. Харків : Юрайт, 2014. 408 с.
14. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право: навчальний посібник. 2-е вид., змін. та допов. Київ : КНТ, 2010. 344 с.
15. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2006. 372 с.
16. Репецький В. М., Лисик В. М., Микієвич М. М. Міжнародне публічне право: підручник / під ред. В. М. Репецького. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2012. 437 с. <https://westudents.com.ua/knigi/439-mjнародне-publchne-pravo-repetskiy-v-m.html>

17. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с.
18. Сироїд Т. Л., Гавриленко О. А., Тітов Є. Б., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / під ред. Т. Л. Сироїд. Харків : Право, 2018. 292 с.
19. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Харків : Право, 2019. 310 с.
20. Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право: підручник. Київ : Знання, 2012. 631 с.
21. Цюрупа М. В. Міжнародне гуманітарне право: навчальний посібник. Київ : Кондор, 2008. 364 с.
22. Черкес М. Ю. Міжнародне право: підручник. 6-те вид., виправ. і допов. Київ : Знання, 2011. 397 с.
23. Міжнародне право: Навч. посібник / За ред. М. В. Буроменського К.: Юрінком Інтер, 2006. 336 с. [https://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/KNIGI/Int-Pravo.pdf](https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/Int-Pravo.pdf)
24. Теорія міжнародного права : навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О.В. Бігняка. Херсон : Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с.
25. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 252 с. [https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB\\_Pravo/Mizhнародne-publichne-pravo-2023.pdf](https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB_Pravo/Mizhнародne-publichne-pravo-2023.pdf)
26. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В. Е. К.: Центр учбової літератури, 2010. 608 с. [https://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/CUL/26\\_2-Mizhнародne\\_publichne\\_pravo-Telipko2010.pdf](https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/26_2-Mizhнародne_publichne_pravo-Telipko2010.pdf)
27. Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю 25 вересня 2015 року. Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. A/RES/70/1 [https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Agenda2030\\_UA.pdf](https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Agenda2030_UA.pdf)
28. Резолюція CM/Res(2020)2 Про стратегію молодіжного департаменту Ради Європи до 2030 р/ <https://rm.coe.int/native/0900001680a33177>
29. Як ООН підтримує Цілі сталого розвитку в Україні. [https://ukraine.un.org/uk/sdgs?afd\\_azwaf\\_tok=eyJhbGciOiJIUzI1NiJ9.eyJhdWQiOiJ1a3JhaW5lLnVuLm9yZyIsImV4cCI6MTczOTQwMTU4OSwiaWF0IjoxNzY1NDQxNTc5LCJpc3MiOiJ0aWVvMS04NTZkN2Q4NDg5LTVuamhiIiwic3ViIjoiaMTg1LjE3Ny4xOTEuOSIsImRhdGEiOiNsIDh1wZSI6ImIjIiwiaWwMjUwMjE5VDIzMDYxOVotMTg1NmQ3ZDg0ODk1bWp0Y](https://ukraine.un.org/uk/sdgs?afd_azwaf_tok=eyJhbGciOiJIUzI1NiJ9.eyJhdWQiOiJ1a3JhaW5lLnVuLm9yZyIsImV4cCI6MTczOTQwMTU4OSwiaWF0IjoxNzY1NDQxNTc5LCJpc3MiOiJ0aWVvMS04NTZkN2Q4NDg5LTVuamhiIiwic3ViIjoiaMTg1LjE3Ny4xOTEuOSIsImRhdGEiOiNsIDh1wZSI6ImIzc3VlZCI6ImIjIiwiaWwMjUwMjE5VDIzMDYxOVotMTg1NmQ3ZDg0ODk1bWp0Y)

### 3.2. Допоміжні джерела

1. Міжнародне публічне право: навч.-метод. посібник / Н.В. Кирилюк, А.З. Маник, С.М. Задорожна. Чернівці, Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2021. 268 с.
2. Міжнародне право. [https://vue.gov.ua/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5\\_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE](https://vue.gov.ua/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE)
3. Акуленко В. І., Андреасян Г. А., Білоричий Г. О. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України: монографія / під ред. В. Н. Денисова. Київ : Юстиніан, 2006. 672 с.
4. Андрушко І. П. Космічне право України: проблеми становлення та розвитку / Андрушко І. П. – К. : Юрид. думка, 2006. – 192 с.
5. Стешенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір: навчальний посібник. 2-ге вид., змінене. Харків: Право, 2019. 392 с. URL: [https://nlu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/06/Посіб\\_Правадитини\\_Стешенко\\_2019.pdf](https://nlu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/06/Посіб_Правадитини_Стешенко_2019.pdf)

6. Тарасов О. В. Зі спадщини харківської школи міжнародного права (Фрагменти рукопису Т. Ф. Степанова «Право Народів і Дипломатія» 1844 р.). Харків:Оберіг, 2016. 40 с.
7. Беглий О. В. Космічне право : [навч.-метод. посібник] / Беглий О. В. – К. : Освіта України, 2009. – 260 с.
8. Гнатовський М. М. Міжнародне гуманітарне право . Довідник для журналістів / М.М. Гнатовський, Т. Р. Короткий, н. В. Хендель. 2-ге вид., доповн. Одеса : Фенікс, 2015. 92 с.
9. Задорожній О . Порушення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права Київ, вид-во «К.І.С.» 2015. 695 с.
10. Київець О. В. У пошуках міжнародного права: переосмислюючи джерела: монографія. Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2011. 479 с.
11. Міжнародне право. Основи теорії / С. Д. Білоцький та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., заслуж. діяча науки і техніки України В. В. Мицика. Т. 1. 2019. 415 с.
12. Міжнародне публічне право: основи теорії: практикум для студентів спец. 293 «Міжнародне право» / Нац. авіац. ун-т ; уклад. І. В. Громівчук. Київ : НАУ, 2017. 54 с.
13. Морське право: підручн. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна. Одеса : Фенікс, 2011. 382 с.
14. Правова карта сучасного світу : навч. посіб. для студентів-магістрів юрид. ВНЗ і ф-тів / О. В. Петришин, О. В. Зінченко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2018. 506 с.
15. Рудюк С.П. Міжнародне гуманітарне право. Конспект лекцій. К.: МО України, 2004. 201 с.
16. Сенаторова О. В. Права людини і збройні конфлікти : навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О. 208 с.
17. Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./ Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. К. :Знання України, 2004. Т.1. 760 с.
18. Уніфікація міжнародного права та її вплив на національне законодавство: монографія. / Є. Д. Стрельцова ; наук. ред.: М. В. Буроменський ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса : Гельветика, 2019. 521 с.
19. Шпакович О. Місце міжнародних організацій у сучасній системі міжнародних відносин *Право України*. 2010. № 12. С. 186-192.
20. Російсько-українська війна. Енциклопедичний глосарій / Упорядники: д. і. н., проф. А. Киридон, к. і. н., доц. А. Іваненко; за заг. ред. д. і. н., проф. А. Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2024. Вип. 1. 352 с.  
<https://vue.gov.ua/images/8/86/Rosiysko-ukrainska-viyna.-Entsyklopedychnyy-hlosariy.-2024.pdf>
21. Гібридні війни Росії: історія, яка повторюється <https://uinp.gov.ua/presentation/novyny/gibrydni-viyny-rosiyi-istoriya-yaka-povtoryuyetsya>
22. РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА: сучасні та історичні контексти, компаративні ретроспекції <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/187251/03-Discussion.pdf?sequence=1>
23. ЦИВІЛІЗАЦІЙНА ВІЙНА 2014–2022 РР.: НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНИ ХХІ СТОЛІТТЯ (ТЕОРЕТИЧНИЙ ДИСКУРС) <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/237/6282/13317-1?inline=1>
24. ВИСВІТЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ ВІЙНИ УКРАЇНИ В КУВЕЙТСЬКИХ ЗМІ Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2022. Випуск 42, с.328–337 [http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/42\\_2022/43.pdf](http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/42_2022/43.pdf)
25. Хроніка 1000 днів повномасштабної війни <https://vue.gov.ua/images/6/63/%D0%A5%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0.1000.%D0%B4%D0%BD%D1%96%D0%B2.%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%81%D1%88%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%BD%D0%BE%D1%97.%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8.%2824.%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%BE%D0%B3%D0%BE.2022.%D1%80.%E2%80%9494.pdf>
26. Хроніка. Два роки повномасштабної війни (24 лютого 2022 р. — 23 лютого 2024 р.) <https://vue.gov.ua/images/c/c0/Khronika-dva-roky-povnomasshtabnoi-viiny.pdf>

27. Велика Українська енциклопедія  
[https://vue.gov.ua/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0\\_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0](https://vue.gov.ua/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0)
28. ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (лютий 2014 — лютий 2024 рр.).СТРАТЕГІЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ  
[https://vue.gov.ua/images/2/26/%D0%92%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0\\_%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D1%97\\_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8\\_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8\\_%28%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B8%D0%B9\\_2014\\_%E2%80%93\\_%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B8%D0%B9\\_2024\\_%D1%80%D1%80.%29.\\_%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97\\_%D1%80%D0%B5%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf](https://vue.gov.ua/images/2/26/%D0%92%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D1%97_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%28%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B8%D0%B9_2014_%E2%80%93_%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B8%D0%B9_2024_%D1%80%D1%80.%29._%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97_%D1%80%D0%B5%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf)
29. Ситник Г.П. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека. Курс лекцій. Київ. 2023.  
<https://ipacs.knu.ua/pages/dop/336/files/f1eb24e2-deff-4a31-ad06-9848419f8d2c.pdf>
30. Олійник Д.І. Багатостороння підтримка міжнародних організацій щодо зміцнення економіки України в кінетичній протидії російській агресії.  
[https://niss.gov.ua/news/statti/bahatostoronnya-pidtrymka-mizhnarodnykh-orhanizatsiy-shchodo-zmitsnennya-ekonomiky?\\_cf\\_chl\\_tk=4mAEukc0cCtE0acm.XYdkRtECXzKBU4JI3mlTzC2dXQ-1740002206-1.0.1.1-RmydS3OY7\\_G.TNVd5knbdjZ0v.Ag4M.rnFq8LwFZail](https://niss.gov.ua/news/statti/bahatostoronnya-pidtrymka-mizhnarodnykh-orhanizatsiy-shchodo-zmitsnennya-ekonomiky?_cf_chl_tk=4mAEukc0cCtE0acm.XYdkRtECXzKBU4JI3mlTzC2dXQ-1740002206-1.0.1.1-RmydS3OY7_G.TNVd5knbdjZ0v.Ag4M.rnFq8LwFZail)

## 8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.president.gov.ua>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://mon.gov.ua>
5. <http://www.nads.gov.ua>
6. <http://www.me.gov.ua>
7. <http://www.dsiu.gov.ua>
8. <http://www.archives.gov.ua>
9. <http://eurocourt.in.ua>
10. <https://www.coursera.org>
11. <http://academicearth.org>
12. <https://www.edx.org>
13. <http://uopeople.edu>
14. <http://eulaw.ru>
15. <http://www.uni-miskolc.hu>
16. [http://ec.europa.eu/internal\\_market/publicprocurement/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/index_en.htm)  
<http://www.minjust.gov.ua/file/23434>
18. <http://www.jstor.org/journal/amerjintelaw>
19. <https://www.icj-cij.org>
20. <http://www.icc-cpi.int>
21. <https://ihl-databases.icrc.org/ihl>
22. <http://www.amnesty.org>
23. <https://genevacall.org/ua>
24. <https://www.icrc.org/>
25. <http://www.un.org>
26. <https://www.ohchr.org/>
27. <http://www.unesco.org>
28. [https://arm.navy.mil/books/mg/lectures/lecture\\_1.html](https://arm.navy.mil/books/mg/lectures/lecture_1.html)
29. <https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/3052-aktualni-problemy-mizhnarodnoho-publichnoho-prava.html>